

عربی، زبان قرآن (۲)		رشته: ریاضی فیزیک – علوم تجربی			
درس ۷		مدت آزمون: ۸۰ دقیقه			
ردیف	نمره				
۱	ترجم الکلمات الّتی تحتها خطّ: (الف) هو تطقّ تلك الكلمة وفقاً للسانہ. (ج) تتغيّر أصوات الكلمات في لغةٍ أخرى غالباً. (ب) انضمّامُ شَرِکتنا إلى شَرِکتکم أمرٌ حسنٌ. (د) لَیسَت هذه القريةُ مُحصَّرةً.				
۲	عین المتضادّ لکلمة «استرجع» و المترادف لکلمة «کتب» في العبارتین التالیتین: (الف) قدّم صديقي بيده كرتة. (ب) ألّف السائح کتاباً.				
۳	عین الکلمة الغريبة: (الف) کتم □ ستر □ سکت □ أخفی □ (ب) قلب □ قم □ لسان □ أصل □				
۴	أكتب المفرد أو الجمع لما تحته خطّ: (الف) تطقّ السائح هذه الکلمة حسب لسانہ. (ب) ﴿يمشون في مساکنهم﴾				
۵	ترجم الآيتين و العبارات التالیتة: (الف) ﴿استغفروا ربکم إنه کان عفّاراً﴾ (۰/۵) (ب) ﴿... و يقول الکافر يا ليتني کنت تراباً﴾ (۰/۵) (ج) عَلینا أن نعلم أن تبادل المفردات بین اللغات في العالم أمرٌ طبيعيّ. (۰/۷۵) (د) قد نقل ابنُ المقفّع کليله و دمنه إلى العربيّ، فكان له دورٌ عظیم في نفوذ اللغة الفارسیّة. (۰/۷۵) (هـ) قد بدل العرب الحروف الفارسیّة الّتی لا توجد في لغّتهم إلى حروفٍ قریيةٍ من مخارجها. (۰/۷۵) (و) إنکم مسؤولون حتّى عن البقاع و البهائم. (۰/۵) (ز) للّدكتور التونجي کتابٌ يضمّ الکلمات الفارسیّة المعرّبة. (۰/۵) (ح) ألصّب مفتاح الفرج. (۰/۷۵)				
۶	انتخب الترجمة الصّحيحة: (الف) ﴿يعرف المجرمون بسيماهم﴾ (۱) گناهکاران با چهره‌شان شناخته می‌شوند. (ب) کان الشّباب قد لعبوا بالكرة علی الشّاطئ. (۲) جوانان در کنار ساحل با توپ بازی کرده بودند.				
۷	كمل الفراغات في الترجمة الفارسیّة: (الف) ﴿و اذكروا نعمت الله علیکم إذ كنتم أعداء فألف بین قلوبکم فأصبحتم بنعمته إخواناً﴾ و نعمت خدا را برای خودتان یاد کنید آن‌گاه که دشمنان [یکدیگر] پس او میان دلهایتان و به خاطر نعمت او برادر (ب) لا نستطيع أن نجد لغةٍ بدون کلماتٍ دخيلةٍ. که زبانی بدون کلماتی از پای قالی در ترجمه به جملهٔ عربی برو تا بفهمی کدام کلمه عربی ترجمه نشده.				
۸	ترجم الأفعال الّتی تحتها خطّ: (۱) قد یکتب المثل علی الجدار. (۲) سَأضعُ الکُتُب علی المنضدة. (۳) لا تدخلی هذا المكان. (۴) لم یَظفِ الطلابُ صفّهم. در ترجمهٔ فعل علاوه بر معنای واژگان، به نوع و سافتار و صیغه‌اش توجه کن.				
۹	عین نوع الأفعال في العبارات: (الف) ماضی (ب) مضارع (ج) امر (د) نهی ﴿و أوفوا بالعهد...﴾ – ﴿... یکنزون الذهب و الفضة...﴾ – تغيّرت أصواتها و أوزانها. – لا تکتبوا علی الشّجر.				
۱۰	ترجم الأفعال الّتی تحتها خطّ: (الف) کتب: نوشت (ب) کان: بود (۱) کُنت قد کتبت إجاباتي. (۲) کان الناس یکتبون رسائل. (۱) لا یکن الإنسان ذا وجهین: (۲) أريد أن أكون قویاً. به سافتار و صیغهٔ فعل دقت کن.				

۱	۱۱	إِتَّخِذِ التَّرْجَمَةَ الصَّحِيحَةَ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ: الف) كَانَ التَّقْلُّ اسْتَدَّ مِنَ الْفَارِسِيَّةِ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ. ب) كَانَ لَاتَيْنِ الْمُتَقَفِّعِ دَوْرٌ عَظِيمٌ فِي هَذَا النَّائِيهِ. ج) إِنَّ الْوَالِدَيْنِ كَانَا قَدْ سَمَّيَاهُ مُحَمَّدًا. د) لَيْسَ عِنْدِي خَاتَمٌ فَضِيَّةً. (۱) شدت گرفت (۲) شدت گرفته بود (۳) شدت می گرفت (۱) دارد (۲) بود (۳) داشت (۱) می نامیدند (۲) نامیدند (۳) نامیده بودند (۱) ندارم (۲) نداشتم (۳) نیست	به سافتار ترکیبی فعل ها دقت کن.
۵/۰	۱۲	عَيَّنِ الْكَلِمَةَ الْغَرِيبَةَ حَسَبَ قَوَاعِدِ الْفَعْلِ: الف) (۱) صَارَ (۲) كَانَ (۳) أَصْبَحَ (۴) سَارَ ب) (۱) اِنْتَظَرَ (۲) اُنْتَظَرَ (۳) بَيَّنَّ (۴) شَارَكَ	گروه و نوع فعل ها رو بررسی کن.
۵/۰	۱۳	عَيَّنِ الْخَطَأَ فِي الْجَوَابِ: الف) البابُ مُغْلَقًا غَدًا. (لَنْ يُصْبِحَ - مَا أَصْبَحَ - لِيُصْبِحَ) ب) اللاعبونَ حاضرينَ في الملعبِ قَبْلَ ساعةٍ. (سَوْفَ يَكُونُ - كَانَ - لَمْ يَكُنْ)	زمان عبارت رو ببین.
۱	۱۴	عَيَّنِ فِي الْعِبَارَاتِ التَّالِيَةِ: الف) اسمُ الفاعلِ ب) اسمُ المكانِ ج) اسمُ التفضيلِ د) اسمُ المبالغةِ ﴿اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا﴾ - ﴿أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِالشَّاكِرِينَ﴾ - بَدَّلُوا الْخُرُوفَ الَّتِي لَا تَوْجَدُ فِي لُغَتِهِمْ إِلَى خُرُوفٍ قَرِيبَةٍ مِنْ مَخَارِجِهَا.	بر اساس وزن، نوع اسم ها رو تشخیص بده.
۵/۰	۱۵	تَرْجِمِ الْجُمْلَةَ التَّالِيَةَ حَسَبَ مَعَانِي الْأَفْعَالِ النَّاقِصَةِ: كَانَتْ الْمُفْرَدَاتُ الْعَرَبِيَّةُ تَزْدَادُ فِي اللَّغَةِ الْفَارِسِيَّةِ بِسَبَبِ انْتِشَارِ الْإِسْلَامِ.	
۱	۱۶	عَيَّنِ الصَّحْلَ الْإِعْرَابِيَّ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ: الف) يَجْعَلُ تَبَادُلُ الْمُفْرَدَاتِ اللَّغَةَ غَنِيَّةً فِي الْأُسْلُوبِ وَ الْبَيَانِ. ب) خَيْرُ الْكَلَامِ مَا قَلَّ وَ دَلَّ.	مواست به نوع جمله (اسمیه یا فعلیه) باشه.
۵/۰	۱۷	ضَعْ فِي الْفَرَاغِ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً: «كَلِمَتَانِ زَانِدَتَانِ» الف) عَطَّرَ يَتَّخِذُ مِنْ نَوْعٍ مِنَ الْغِزْلَانِ. ب) قِطْعَةُ قُمَاشٍ تَوْضَعُ عَلَى السَّرِيرِ.	الْتَرَشُّفُ - الْمُقَابَلَةُ - الَّتَقَافَةُ - الْمِسْكُ
۵/۰	۱۸	عَيَّنِ الْعِبَارَةَ الْفَارِسِيَّةَ الْمُنَاسِبَةَ لِلْعِبَارَةِ الْعَرَبِيَّةِ: أ) أَكَلْتُمْ ثَمَرِي وَ عَصَيْتُمْ أَمْرِي. ب) تَجَرِي الرِّيحُ بِمَا لَا تَسْتَهِي السُّنْفُ. الف) كِنَارِ اَمِنْ كِجَا، كَشْتِي شَكْسْتِه كِجَا ب) بَرْدِ كَشْتِي آن جَا كِه خَوَاهْدِ خِدَايْ ج) سَخِنْ مِنْ نَمَكِيْنِ اسْتِ بَرْتِ مِي آرم د) نَمَكِ خُورْدِ وَ نَمَكْدَانِ شَكْسْتِ	تمرین قرابت رو توی درس ۳ و ۶ و ۷ بفون، روی مفهوم آیات و احادیث و ضرب المثل ها و اشعار هم کار کن.
۱	۱۹	عَيَّنِ الصَّحِيحَ وَ غَيْرَ الصَّحِيحِ حَسَبَ الْوَاقِعِ: الف) فِي اللَّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ مِثَالُ الْكَلِمَاتِ الْمُعَرَّبَةِ ذَاتُ الْأُصُولِ الْعَرَبِيَّةِ. ب) لِكَلِمَةِ «كَنْزٌ» أَصْلٌ عَرَبِيٌّ. ج) خَيْرُ الْكَلَامِ مَا قَلَّ وَ دَلَّ. د) إِنَّ أَحْسَنَ الْحَسَنِ الْخُلُقُ الْحَسَنُ.	

١	إِقْرَأِ النَّصَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ: «كَانَ اثْنَا عَشَرَ شَابًا يُرِيدُونَ أَنْ يَلْعَبُوا كُرَّةَ الْقَدَمِ عَلَى الشَّاطِئِ، فَتَقَسَّمُوا إِلَى فَرِيقَيْنِ. أَطْلَقَ أَحَدُهُمُ الْكُرَّةَ فَسَقَطَتْ فِي الْبَحْرِ. فَأَحْضَرَ الْكُرَّةَ أَحَدُ أَصْدِقَائِهِ الَّذِي يَعْرِفُ السِّبَاحَةَ، وَاسْتَمَرَّتِ الْمُبَارَاةُ حَتَّى انْتَهَتْ بِالتَّعَادُلِ بَهْدَقَيْنِ.» (الف) مَا كَانَتْ نَتِيجَةُ الْمُبَارَاةِ؟ (ب) أَيْنَ لَعِبَ الشَّبَابُ؟ (ج) مَنِ سَحَبَ الْكُرَّةَ مِنَ الْبَحْرِ؟ (١) الَّذِي رَمَى الْكُرَّةَ فِي الْبَحْرِ. (د) عَلَى حَسَبِ النَّصِّ كَمْ عَدَدَ اللَّاعِبِينَ فِي كُلِّ فَرِيقٍ؟ (١) سِتَّة (٢) لَاعَبَ كَانَ يَسْتَطِيعُ السِّبَاحَةَ. (٢) اثْنَا عَشَرَ	٢٠
٥/٠	أَجِبْ عَنِ السُّؤَالَيْنِ: (الف) مَنْ يَقِفُ أَمَامَ الْجَمِيعِ فِي صَلَاةِ الْجَمَاعَةِ؟ (١) الْمُصَلِّي (ب) رَتِّبِ الْكَلِمَاتِ وَ اكْتُبْ جَوَاباً مُنَاسِباً: ذَاهِبٌ - لِأَصْلِي - إِلَى - لِأَنِّي - الْمَسْجِدِ لِمَاذَا تَسْرَعُ؟	٢١
٢٠	«تَوْفِيقُكَ أَمْلِي»	

آزمون شماره ۷ (درس هفتم)

۲) که باشم (۰/۲۵) «أَنْ أَكُونُ»؛ «أَنْ» + مضارع متکلم وحده = که + مضارع التزامی، صیغه متکلم وحده

۱۱) الف) گزینۀ «۲» (۰/۲۵)؛ كَانَ + فعل ماضی = ماضی بعید

ب) گزینۀ «۳» (۰/۲۵)؛ كَانَ + لَمْ + اسم = ... داشت

ج) گزینۀ «۳» (۰/۲۵)؛ كَانَ + قَدْ + ماضی = ماضی بعید

د) گزینۀ «۱» (۰/۲۵)؛ لَيْسَ + لَمْ + لَدَى + اسم یا ضمیر = ندارد، ندارم، نداری ...

۱۲) الف) گزینۀ «۴» (۰/۲۵)؛ «سَارَ» فعل تام به معنای «حرکت کرد» است. در سایر

گزینۀها فعلها ناقص هستند: «صَارَ» شد - «كَانَ» بود - «أَصْبَحَ» شد، گردید

ب) گزینۀ «۲» (۰/۲۵)؛ «أَنْتَظِرُ» مضارع متکلم وحده به معنای «منتظر می‌مانم» است،

و سایر فعلها، امر هستند: «إِنْتَظِرْ» منتظر بمان - «بَيِّنْ» آشکار کن - «شَارِكْ» شرکت کن

۱۳) الف) مَا أَصْبَحَ (۰/۲۵)؛ به خاطر «غداً» فعل گذشته مناسب جای خالی

نیست. «فردا در بستۀ نخواهد شد. - بستۀ نشد - باید بستۀ شود.»

ب) سَوْفَ يَكُونُ (۰/۲۵)؛ به خاطر «قَبْلَ سَاعَةٍ» یک ساعت پیش فعل آینده مناسب جای

خالی نیست. «بازیکنان یک ساعت پیش در ورزشگاه خواهند بود. - بودند - نبودند.»

۱۴) الف) الشَّكْرَيْنِ (۰/۲۵) (بر وزن «فَاعِل»): اسم فاعل ب) مَخَارِجِ (۰/۲۵) (جمع

مکسر بر وزن «مَفَاعِل» و مفرد آن «مَخْرَج» بر وزن «مَفْعَل»): اسم مکان ج) أَعْلَمَ (۰/۲۵)

(بر وزن «أَفْعَل»): اسم تفضیل د) غَفَّاراً (۰/۲۵) (بر وزن «فَعَال»): اسم مبالغه

۱۵) واژگان عربی در زبان فارسی به دلیل گسترش اسلام (۰/۲۵) افزایش می‌یافت

(زیاد می‌شد). (۰/۲۵)

نکته

«كَانَ» + فعل مضارع = ماضی استمراری

۱۶) الف) تَبَاذُلُ: فاعل (۰/۲۵) - اللَّغَةُ: مفعول (۰/۲۵)

ب) حَيَّرَ: مبتدا (۰/۲۵) - ما: خبر (۰/۲۵)

نکته

● فاعل با علامت «أَنْ، اِنَّ، وَنَ» بعد از فعل معلوم می‌آید، و گاهی بعد از فاعل، مفعول

با علامت «أَنْ، اِنَّ، وَنَ» می‌آید.

● اگر شروع جمله با اسم / ضمیر / اسم اشاره باشد خودشان مبتدا می‌شوند و بعدشان

خبر به شکل اسم یا جمله (فعل) یا جار و مجرور می‌آید.

۱۷) الف) أَلْسِنَتُ (۰/۲۵)؛ «مشک» عطری است که از نوعی از آهوها گرفته می‌شود.

ب) الشَّرْشَفُ (۰/۲۵)؛ «ملافه» تکه پارچه‌ای است که بر روی تخت گذاشته می‌شود.

دو کلمه «الْمَقَابِلَةُ» مصاحبه و «الثَّقَافَةُ» فرهنگ» اضافه هستند.

۱۸) د) (۰/۲۵)؛ ترجمۀ عبارت: «خرمایم را خوردید و از فرمانم سرپیچی کردید.»

۲) ب) (۰/۲۵)؛ ترجمۀ عبارت: «پادها به سمتی جریان دارند که کشتی‌ها نمی‌خواهند.»

۱۹) الف) نادرست (۰/۲۵)؛ «در زبان عربی، صدها کلمه عربی شده دارای ریشه‌های عربی هست.»

ب) نادرست (۰/۲۵)؛ «کلمه «کَنز» ریشه عربی دارد.»

ج) درست (۰/۲۵)؛ «بهترین سخن آن است که کم باشد و راهنمایی کند.»

د) درست (۰/۲۵)؛ «همانا بهترین خوبی خوش خلقی است.»

۲۰

ترجمه متن: دوازده جوان می‌خواستند که در ساحل فوتبال بازی کنند، پس آن‌ها به

دو تیم تقسیم شدند. یک نفر توپ را انداخت و به دریا افتاد. یکی از دوستانش که شنا

بلد بود توپ را آورد و مسابقه ادامه پیدا کرد تا این‌که با دو گل مساوی به پایان رسید.

الف) تَعَادَلَ الْفَرِيقَانِ بِهَدْفَيْنِ. (۰/۲۵) «نتیجۀ بازی چه شد؟ دو تیم با دو گل مساوی شدند.»

ب) عَلَى السَّاحِطِ. (۰/۲۵) «جوانان کجا بازی کردند؟ در ساحل.»

ج) گزینۀ «۲» (۰/۲۵)؛ چه کسی توپ را از دریا بیرون کشید؟

○ (۱) الَّذِي رَمَى الْكُرَّةَ فِي الْبَحْرِ. (کسی که توپ را به دریا انداخت.)

✓ (۲) لَاعَبَ كَانَ يَسْتَطِيعُ السَّباحَةَ. (بازیکنی که می‌توانست شنا کند.)

د) گزینۀ «۱» (۰/۲۵)؛ براساس متن تعداد بازیکنان در هر تیم چند نفر است؟

✓ (۱) سِتَّةَ (شش). (۲) اثْنَا عَشَرَ (دوازده)

۲۱) الف) گزینۀ «۲» (۰/۲۵)؛ چه کسی برای نماز جماعت جلوی همه می‌ایستد؟

○ (۱) الْمُصَلِّي (نمازگزار). (۲) الْإِمَامُ (امام جماعت)

ب) لِأَنِّي ذَاهِبٌ إِلَى الْمَسْجِدِ لِأُصَلِّي (۰/۲۵) «چرا عجله می‌کنی؟ چون به مسجد می‌روم

تا نماز بخوانم.»

۱) الف) براساس (۰/۲۵) ب) پیوستن (۰/۲۵)

ج) تغییر می‌کند، عوض می‌شود (مضارع، مفرد مؤنث غایب)

د) سرسبز (۰/۲۵)

۲) الف) إِسْتَرْجَعَ قَدْ (پس گرفت ≠ تقدیم کرد) (۰/۲۵) ب) كَتَبَ = أَلَّفَ (۰/۲۵)

(نوشت، نگاشت)

۳) الف) سَكَتَ: ساکت شد (۰/۲۵)؛ سایر فعل‌ها، در یک معنی هستند: كَتَمَ - سَتَرَ -

أَخْفَى: پنهان کرد

ب) أَضَلَّ: ریشه؛ سایر اسم‌ها اعضای بدن هستند: قَلْبُ، دَل، قَلَب - قَم: دهان - لِسَان: زبان)

۴) الف) أَلْسِنَةُ (۰/۲۵) (زبان‌ها) ب) مَسْكَنٌ (۰/۲۵) (خانه)

۵) الف) از پروردگارتان آموزش بخواهید (۰/۲۵)؛ زیرا او بسیار آمرزنده است. (۰/۲۵)

ب) و کافر می‌گوید (۰/۲۵)؛ کاش من خاک بودم. (۰/۲۵)

ج) ما باید (بر ما لازم است که) (۰/۲۵) بدانیم (۰/۲۵) که تبادل واژگان میان زبان‌ها در

جهان امری طبیعی است. (۰/۲۵)

د) ابن مقفع کلیله و دمنه را به عربی برگرداند (ترجمه کرد) (۰/۲۵)، پس او نقش بزرگی

(۰/۲۵) در نفوذ زبان فارسی داشت. (۰/۲۵)

ه) عرب‌ها حروف فارسی را که در زبانشان وجود نداشت (۰/۲۵) به حروفی نزدیک به

مخرج‌هایشان (۰/۲۵) تغییر دادند (تبدیل کردند). (۰/۲۵)

و) قطعاً شما حتی درباره قطعۀ زمین‌ها و چارپایان (۰/۲۵) مسئول (مورد سؤال) هستید. (۰/۲۵)

ز) دکتر تونجی کتابی دارد (۰/۲۵) که کلمات فارسی عربی‌شده را در بر می‌گیرد. (۰/۲۵)

ح) صبر کلید گشایش است. (۰/۲۵)

نکته

● «كَانَ» در جمله‌ای بیاید که در مورد صفات خداوند باشد به صورت فعل ربطی «است»

ترجمه می‌شود.

● «كَانَ» در جمله عادی بیاید به صورت «بود» ترجمه می‌شود.

● حرف جر «عَلَى» بر سر اسم یا ضمیر در ابتدای جمله بیاید «بر ... لازم است» یا

«باید» ترجمه می‌شود.

● «قَدْ» بر سر ماضی [مانند قَدْ تَقَلَّ] بیاید به صورت ماضی نقلی «ترجمه کرده است»

معنی می‌شود.

● «كَانَ لَمْ كَانَ عِنْدَ كَانَ لَدَى» بر سر اسم یا ضمیر در ابتدای عبارت بیاید به صورت

«داشت، داشتی، داشت، ...» ترجمه می‌شود.

● «لَمْ عِنْدَ لَدَى» بر سر اسم یا ضمیر در ابتدای عبارت بیاید به صورت «دارم، داری،

دارد، ...» ترجمه می‌شود.

۶) الف) گزینۀ «۱» (۰/۲۵)؛ «يَعْرِفُ» مضارع مجهول - سِيمَا (اسم مفرد)

ب) گزینۀ «۲» (۰/۲۵)؛ «كَانَ ... قَدْ لَعِبُوا» (كَانَ + قَدْ + ماضی) ماضی بعید به معنای

«بازی کرده بودند» است.

۷) الف) بودید (۰/۲۵) (كُنْتُمْ) - پیوند داد (۰/۲۵) (أَلَّفَ) - شدید (۰/۲۵) (أَصْبَحْتُمْ)

ب) نمی‌توانیم (لَا تَسْتَطِيعُ) - وارد شده (ذَخِيلَةٌ) - بیابیم، پیدا کنیم (أَنْ تَجِدَ)

۸) ۱) گاهی نوشته می‌شود / شاید نوشته شود (۰/۲۵) (قَدْ يَكْتَبُ) قَدْ + مضارع مجهول =

گاهی + مضارع اخباری مجهول / شاید + مضارع التزامی مجهول، صیغه مفرد مذکر غایب

۲) خواهم گذاشت، قرار خواهم داد (۰/۲۵) (سَأَصْنَعُ) فعل مستقبل، متکلم وحده

۳) وارد نشو (۰/۲۵) (لَا تَدْخُلِي) فعل نهی، مفرد مؤنث مخاطب

۴) تمیز نکردند، تمیز نکرده‌اند (۰/۲۵) (لَمْ يَنْتَظِفْ) لَمْ + مضارع = ماضی ساده منفی یا

نقلی منفی، صیغه مفرد مذکر غایب با فاعل جمع

۹) الف) ماضی: تَغَيَّرَتْ (۰/۲۵) (: تغییر کرد) ب) مضارع: يَكْتَبُونَ (۰/۲۵) (: ذخیره

می‌کنند) ج) امر: أَوْفُوا (۰/۲۵) (: وفا کنید) د) نهی: لَا تَكْتُبُوا (۰/۲۵) (: ننویسید)

۱۰) الف) ۱) نوشته بودم (۰/۲۵) (كُنْتُ قَدْ كَتَبْتُ) ماضی بعید، صیغه متکلم وحده

۲) می‌نوشتند (۰/۲۵) (كَانَ ... يَكْتُبُونَ) ماضی استمراری، صیغه جمع مذکر غایب

ب) ۱) نباید باشد (۰/۲۵) (لَا يَكُنْ؛ «لا»ی نهی + مضارع غایب = نباید + مضارع التزامی،

صیغه مفرد مذکر غایب)